

Nr 30.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1927 kl. 5 e. m.

Utlåtande beträffande vissa delar av väckt motion angående revision i vissa avseenden av lagen om allmän pensionsförsäkring.

Andra lagutskottet har i sammanhang med sitt denna dag avgivna utlåtande nr 29 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 110 med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen den 30 juni 1913 (nr 120) om allmän pensionsförsäkring till behandling upptagit jämväl bl. a. viss del av till lagutskott hänvisade motionen nr 181 i andra kammaren av herr *Laurén* m. fl., ävensom förklarar sig skola avgiva särskilt utlåtande över motionens övriga delar.

I de förut ej behandlade delarna av motionen yrkas, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att en revision av pensionsförsäkringslagen måtte komma till stånd och därvid tagas under övervägande bl. a. *dels* på vad sätt större befogenhet kunde lämnas pensionsnämnderna i avseende å bestämmandet av pensionssökandes rätt till pensionstillägg, hans inkomst samt avdrag för inkomst av förmån, som har karaktär av gåva; *dels ock* huruvida pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet kunde utsträckas även till den, som till följd av medlemskap i sjukkassa icke beräknas komma att falla pensionsförsäkringen till last beträffande pensionstillägg.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för motionärernas ifrågavarande hemställan, får utskottet hänvisa till motionens innehåll.

Över motionen har utskottet, i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver, begärt yttrande av pensionsstyrelsen.

I sitt till utskottet avgivna yttrande har styrelsen, under erinran att en allmän revision av pensionsförsäkringen med sannolikhet komme till stånd i en snar framtid, beträffande nu förevarande delar av motionen anfört följande:

Vad angår lagändring i sådan riktning, att pensionsnämnderna skulle erhålla större befogenhet än nu vid behandlingen av pensionsansökningar, är tanken därpå ingalunda ny. Emellertid torde den näppeligen kunna i mera nämnvärd omfattning realiseras utan vittgående reformer rörande pensionsförsäkringens organisation och ekonomiska grundvalar. Frågan är uppenbarligen av den vikt och natur, att den kommer under bedömning vid en revision av pensionsförsäkringen.

Pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet har till huvudsakligt syfte att i varje särskilt fall söka återställa eller förbättra vederbörandes arbets- och försörjningsförmåga och därigenom framflytta tidpunkten, då rätten till pension inträder, samt att på detta sätt inbespara pensionskostnader. En

given följd härav är, att den sjukvårdande verksamheten icke står öppen för andra än dem, som i händelse av invaliditet äro berättigade till pension enligt lagen om allmän pensionsförsäkring. Detta har också blivit fastslaget i de för styrelsens sjukvårdande verksamhet gällande bestämmelserna enligt kungl. brev den 31 december 1920.

Nu förekommer, att en del sjukkassor lämna sjukhjälp under obegränsad tid och med belopp, som utesluter vederbörande från rätten till pensions-tillägg. I sådant fall återstår endast rätten till avgiftspension, som helt naturligt ännu och tillsvidare i de allra flesta fall utgår med mycket obetydligt belopp.

Det torde vid sådant förhållande icke vara förenligt med den sjukvårdande verksamhetens syfte, att styrelsen i nu ifrågavarande fall lämnar bidrag till sjukvårdande åtgärder. Anmärkas må emellertid, att, om i ett sådant fall den i händelse av invaliditet utgående avgiftspensionen uppgår till ett icke alltför ringa belopp, exempelvis till 20 à 30 kronor, styrelsen icke ställt sig helt avvisande, utan berett vederbörande erforderlig vård, varvid styrelsen dock helt naturligt icke påtagit sig mer än en mindre del av den med vården förenade kostnaden. I samma mån, som avgiftspensionernas storlek undan för undan ökas, komma sålunda allt flera personer, tillhörande nu ifrågavarande kategori, i åtnjutande av styrelsens sjukvårdande verksamhet, därvid dock naturligtvis den sjuke själv, hans anhöriga eller hans kommun, eventuellt vederbörande sjukkassa, får lämna ett avsevärt större kostnadsbidrag till vården än vad vanligen är fallet.

I betraktande av vad ovan anförts anser styrelsen det ingalunda vara tillrådligt, att, såsom motionärerna tänkt sig, för ifrågavarande kategori av sjuk-kassemedlemmar göra ett undantag från den princip, som ligger till grund för den sjukvårdande verksamheten. Om undantag gjordes för denna kategori, skulle konsekvensen fordra, att samma undantag gjordes även för en hel del andra kategorier, exempelvis alla dem, som åtnjuta eller med säkerhet kunna påräkna annan inkomst — t. ex. i form av pension — av den storlek, att den utesluter från rätt till pensionstillägg. Det ekonomiska syftet med den sjukvårdande verksamheten skulle härigenom lätt nog kunna äventyras. Styrelsen måste vid sådant förhållande avstyrka bifall till motionärernas framställning i denna del.

Anmärkas må för övrigt, att för nu behandlade spörsmål det torde bliva av ganska avgörande betydelse, i vilken riktning en reform på sjukförsäkringens område kommer att gå, och detta torde få anses som ett ytterligare skäl, att motionärernas framställning i denna del ej bör föranleda åtgärd.

I fråga om motionärernas yrkande om sådan ändring i pensionsförsäkringslagen, att större befogenhet skulle lämnas pensionsnämnderna i avseende å bestämmandet av pensionssökandes rätt till pensionstillägg, hans inkomst samt avdrag för inkomst av förmån, som har karaktär av gåva, har pensionsstyrelsen såsom av det ovan sagda framgår yttrat, att dylik ändring icke skulle kunna i mera nämnvärd omfattning realiseras utan vittgående reformer rörande pensionsförsäkringens organisation och ekonomiska grundvalar ävensom att frågans vikt och natur vore sådan, att densamma uppenbarligen komme under bedömande vid en förestående allmän revision av pensionsförsäkringslagen.

Under hänvisning till vad pensionsstyrelsen sålunda anfört får utskottet anföra, att utskottet icke funnit skäl föreligga för riksdagen att påkalla sär-

Utskottet.

skild utredning rörande detta spörsmål. Utskottet vill i detta sammanhang erinra, att utskottet i sitt utlåtande nr 17 till innevarande riksdag förordat en utredning angående ändring i grunderna för bestämmande av pensionsstillägg, vilket förslag vunnit kamrarnas bifall.

Vad därefter angår yrkandet om utredning i syfte att pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet måtte utsträckas även till den, som till följd av medlemskap i sjukkassa icke beräknas komma att falla pensionsförsäkringen till last beträffande pensionstillägg, anser utskottet, i likhet med pensionsstyrelsen, att en sådan utsträckning av styrelsens sjukvårdande verksamhet icke lämpligen bör ifrågakomma. Utskottet kan alltså ej heller förorda bifall till motionärernas förslag i denna del.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen nr 181 i andra kammaren, i vad densamma innefattar hemställan om skrivelses avlåtande till Kungl. Maj:t med begäran om revision av lagen den 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring under övervägande *dels* på vad sätt större befogenhet kunde lämnas pensionsnämnderna i avseende å bestämmandet av pensionssökandes rätt till pensionstillägg, hans inkomst samt avdrag för inkomst, som har karaktär av gåva, *dels ock* huruvida pensionsstyrelsens sjukvårdande verksamhet kunde utsträckas även till den, som till följd av medlemskap i sjukkassa icke beräknas komma att falla pensionsförsäkringen till last beträffande pensionstillägg, icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 7 maj 1927.

På andra lagutskottets vägnar:

K. G. WESTMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *K. G. Westman, von Sydow**), *von Stockenström, greve Spens, Thorberg**), *Berglund**), *Åkerberg**) och *Stenberg*;

från andra kammaren: herrar *Hage, Magnusson* i Skövde*), *Ödström**), *Johanson* i Hallagården, *Holmström* i Stockholm, *Ros, Olovson* i Västerås*) och *Hedvall**) .

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Hage* beträffande viss del av utskottets motivering.